

**Sažetak za javnost -
Godišnje izvješće o
uspješnosti za 2023.
financijsku godinu**

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

SP ZPP

STRATEŠKI PLAN
ZAJEDNIČKE
POLJOPRIVREDNE
POLITIKE 2023. - 2027.

1. SAŽETAK STATUSA PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA TIJEKOM FINACIJSKE GODINE

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. Europska komisija je odobrila Provedbenom odlukom 28. listopada 2022. godine.

U siječnju 2023. godine je uspostavljen Odbor za praćenje provedbe Strateškog plana. Na prvoj konstituirajućoj sjednici Odbora za praćenje su, između ostalog, predstavljeni osnovni elementi za praćenje i evaluaciju Strateškog plana. Lista članova Odbora za praćenje, Poslovnik o radu Odbora za praćenje i ostala dokumentacija/izvješća o radu Odbora za praćenje su javno dostupni <https://ruralnirazvoj.hr/sp-zpp/>.

U rujnu je Europskoj komisiji poslana na odobrenje prva izmjena Strateškog plana kojom se olakšava razumijevanje i tumačenje određenih odredbi te su uvedene manje promjene u samim intervencijama s ciljem olakšavanja provedbe projekata za korisnike i/ili proširivanja opsega intervencija i ažuriranja pojedinih elemenata.

U prvoj godini provedbe Strateškog plana najveći fokus je bio na uspostavi okvira za provedbu te je doneseno ukupno 8 pravilnika.

Poduzete su intenzivne aktivnosti na provedbi kampanje i informiranja korisnika, te je većina poljoprivrednika informirana o novinama Strateškog plana.

Za poljoprivrednike je izmjenom Pravilnika o izravnim plaćanjima i IAKS mjerama ruralnog razvoja u 2023. godini uvedena fleksibilnost, kojom je poljoprivrednicima omogućeno dodatno vrijeme za odustajanje od zahtjeva ili dokazivanje poljoprivredne aktivnosti, odnosno prilagođen je rok za odustajanje od zahtjeva.

U srpnju je putem portala e-Savjetovanja za javnu raspravu bio dostupan prijedlog Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2024. godinu, kako bi poljoprivrednici bili na vrijeme obaviješteni o svim obvezama za intervencije koje planiraju prijaviti u 2024. godini.

Pokrenuta su 3 natječaja za intervencije ruralnog razvoja, a s provedbom su započele intervencije u sektoru pčelarstva. Kumulativno gledano, ukupna alokacija za intervencije u sektoru pčelarstva je iskorištena 100%.

Intervencije u sektoru voća i povrća nisu se provodile tijekom 2023. godine, odnosno početak će se provoditi u 2024. godini. Intervencije u sektoru vina nisu se provodile tijekom 2023. godine, radi provedbe Nacionalnog programa potpore sektoru vina 2019.-2023.

Na temeljima Evaluacijske radne skupine Programa ruralnog razvoja tijekom rujna 2023. godine osnovana je Evaluacijska radna skupina Strateškog plana 2023.-2027. (ERS). Tijekom listopada 2023. godine članovi ERS su bili uključeni u proces konzultacija o nacrtu Evaluacijskog plana koje je izradilo Ministarstvo poljoprivrede, Upravljačko tijelo za Strateški plan.

2. STATUS PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA PO SPECIFIČNIM CILJEVIMA I ZA HORIZONTALNI CILJ

SO 1. Potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji

U financijskoj 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO1. Donesen je zakonodavni okvir za provedbu intervencija izravnih plaćanja i IAKS intervencije ruralnog razvoja. U okviru proizvodno nevezanih plaćanja, najveći interes korisnika bio je za intervenciju 21.01. Osnovna potpora dohotku za održivost. Proizvodno vezanu potporu dohotku korisnici su mogli ostvariti kroz 9 intervencija u sektorima stočarske i biljne proizvodnje. U okviru agro-okolišnih intervencija ruralnog razvoja iz II. stupa ZPP-a, ostvarenju SO1 doprinosi intervencija 71.01. Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima. Kako bi se smanjili mogući gubici poljoprivrednika uzrokovani prirodnim nepogodama ili katastrofalnim događajem te osigurao nastavak i održivost poljoprivredne proizvodnje, kao i izvor prihoda poljoprivrednika, provode se intervencije 73.02. i 76.01. U travnju 2023. godine je donesen pravilnik o provedbi intervencije 76.01. te je u kolovozu 2023. objavljen prvi natječaj. Intervencija 72.01. prvi se put provodi u okviru potpora iz EU fonda, stoga pripreme za provedbu ove intervencije podrazumijevaju prilagodbu sustava za provedbu.

SO 2. Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju

U okviru SO2 su tijekom 2023. godine izvršene isplate samo za intervencije iz sektora pčelarstva. Podnošenje zahtjeva započelo je za 2023. godinu i trajalo je, ovisno o intervenciji, do 31. srpnja 2023. godine. Natječaj za intervenciju 55.1.e.01 objavljen je u ožujku 2023. godine. Za intervenciju 55.1.b.01. u 2023. isplaćeno je 1.216.274 EUR (EU dio). U okviru izmjene Strateškog plana su predložene izmjene vrijednosti jediničnih iznosa, ostvarenja i indikativne godišnje alokacije od 2024. godine, s ciljem unapređenja i iskorištenosti same intervencije. Za intervenciju 55.1.b.02. u 2023. isplaćeno je 188.453 EUR (EU dio). U okviru izmjene Strateškog plana je predložena prilagodba vrijednosti za jedinični iznos te su prilagođene vrijednosti indikativne godišnje alokacije od 2024. godine, također s ciljem unapređenja i iskorištenosti same intervencije. Za intervenciju 55.1.b.03. u 2023. isplaćeno je 237.626 EUR (EU dio). Prilikom programiranja Strateškog plana za planiranje vrijednosti ostvarenja i vrijednosti pokazatelja rezultata je, osim košnica koje sudjeluju u nabavi opreme, naveden i ukupan broj košnica koje će biti preseljene radi većeg iskorištenja pčelinje paše. U izmjenama Strateškog plana u ovoj intervenciji bi ostale samo košnice koje sudjeluju u nabavi opreme. Za intervenciju 55.1.c.01. u 2023. isplaćeno je 462 EUR (EU dio). U okviru izmjene Strateškog plana su predložene blage izmjene vrijednosti jediničnih iznosa i indikativne godišnje alokacije od 2024. godine, s ciljem unapređenja i iskorištenosti same intervencije. Za intervenciju 55.1.d.01. u 2023. isplaćeno je 197.169 EUR. U okviru izmjene Strateškog plana je predloženo proširivanje opsega intervencije, korisnika i troškova, prilagodba vrijednosti jediničnog iznosa, uvođenje nove jedinice (matice), a počevši s novim aktivnostima od 2025. godine. Za intervenciju 55.1.e.01. u 2023. isplaćeno je 12.533 EUR. Ovom specifičnom cilju

doprinosi i intervencija 55.1.f.01. čija je provedba opisana u okviru SO3. Tijekom 2023. godine intenzivno se radilo na izradi pravilnika o provedbi intervencija iz sektora poljoprivrede i šumarstva.

SO3: Pobljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu

U okviru SO3 se tijekom 2023. godine provodila i izvršene su isplate samo za intervenciju 55.1.f.01. iz sektora pčelarstva. Za intervenciju 55.1.f.01. je u 2023. isplaćeno 10.812,73 EUR (EU dio). Predložene su izmjene u okviru intervencije od 2024. godine, prilagođene su indikativne godišnje alokacije i vrijednosti jediničnih iznosa s ciljem unapređenja i iskorištenosti same intervencije. Tijekom 2023. godine intenzivirano su poduzimane aktivnosti izrade pravilnika o provedbi intervencija suradnje (77.01., 77.02., 77.04. i 77.05.).

SO 4. Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvencije ugljika, te promicanje održive energije

U 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO4. Korisnici su od 6. ožujka do 31. svibnja 2023. godine mogli podnijeti Jedinstveni zahtjev za izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2023. godinu, što je relevantno za eko sheme (31.01., 31.02., 31.04., 31.05., 31.06. i 31.07.) i agro-okolišne intervencije ruralnog razvoja (70.02., 70.04., 70.06. i 70.08.) koje imaju doprinos SO4. Zbog prepoznate velike potrebe za prilagodbom poljoprivredne proizvodnje klimatskim promjenama te važnosti ublažavanja klimatskih promjena putem poljoprivrednih praksi koje se provode unutar intervencija Strateškog plana, važno je istaknuti da od ukupno 7 intervencija eko shema, njih 6 pruža doprinos SO4. Unutar eko shema najveći broj korisnika podnio je jedinstveni zahtjev za intervenciju 31.01. Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, dok je za intervenciju 31.02. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima bio najslabiji interes korisnika. U sklopu agro-okolišnih intervencija ruralnog razvoja sve intervencije iz II. stupa ZPP-a koje značajno doprinose skladištenju ugljika u tlu i biomasi te utječu na smanjenje GHG emisije i na ublažavanje klimatskih promjena pripadaju intervencije 70.02., 70.08. i 70.04. Također intervencija 70.06. značajno doprinosi smanjenju emisije amonijaka (NH₃), metana (CH₄) i didušikovog oksida (N₂O). Unutar agro-okolišnih intervencija iz II. stupa ZPP-a najveći broj korisnika podnio je jedinstveni zahtjev za intervenciju 70.04. Najslabiji interes korisnika bilo je za intervenciju 70.02. Tijekom 2023. godine intenzivno se radilo na izradi pravilnika o provedbi intervencije 73.05. Intervencija 73.03, koja uz intervenciju 73.10., doprinosi ostvarenju ovoga cilja, sastavni je dio Pravilnika o provedbi ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda čiji status je opisan u okviru SO2.

SO 5. Poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama

Za intervencije koje imaju doprinos SO5 u 2023. godini nije bilo isplata. Korisnici su mogli podnijeti Jedinstveni zahtjev za potpore koje doprinose SO5 iz I. i II. stupa ZPP-a, odnosno eko sheme unutar izravnih plaćanja i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2023. godinu. Na zaštitu prirodnih resursa tla, zraka i vode najveći doprinos je pružila intervencija 31.06. Konzervacijska poljoprivreda, za koju je najviše korisnika podnijelo jedinstvene zahtjeve. Intervencije 70.01. i

70.04. pozitivno utječu na očuvanje biološke aktivnosti tla kroz smanjeno korištenje sredstava za zaštitu bilja. Ulaganja u podizanje terasa, suhozida i živica u sklopu intervencije 73.01. Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš te njihovo održavanje u intervenciji 70.07. i 70.08. pozitivno utječu na smanjenje erozije tla. Najveći broj korisnika podnio je jedinstveni zahtjev za intervenciju 70.01. Ostvarivanju SO5 doprinosi i intervencija 73.05. te intervencija 73.10.

SO 6. Doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza

U 2023. godini su jedine isplate za intervencije koje doprinose SO6 bile za intervencije iz sektora pčelarstva. Korisnici su od 6. ožujka do 31. svibnja 2023. godine mogli podnijeti Jedinstveni zahtjev za izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2023. godinu. Navedeno je relevantno za intervencije iz izravnih plaćanja, eko sheme i agro-okolišne intervencije ruralnog razvoja iz II. stupa ZPP-a. Od ukupno 4 eko sheme koje doprinose zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, jačanju usluga ekosustava i očuvanju staništa i krajobraza, najviše korisnika koji su podnijeli jedinstveni zahtjev bilo je unutar eko sheme 31.01. Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina. Za ovu eko shemu također je podnijelo zahtjev najviše korisnika na najviše površina i unutar SO4. Iako kroz ublažavanje rizika napuštanja poljoprivrednih površina ima neizravan doprinos zaštiti bioraznolikosti, intervencija 71.01. Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima ima najveći broj korisnika koji su podnijeli jedinstveni zahtjev. U okviru SO6 su tijekom 2023. godine izvršene isplate za intervencije iz sektora pčelarstva. Osim navedenih intervencija, doprinos ostvarenju SO6 ima i intervencija 73.01. za koju je u pripremi prijedlog pravilnika te intervencija 73.05. i 72.01.

SO 7. Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima

Potpore za mlade poljoprivrednike u Strateškom planu osigurana je iz oba stupa ZPP-a, u okviru izravnih plaćanja kao dodatna potpora dohotku po poljoprivrednoj površini te u okviru ruralnih intervencija 75.01. i 75.02. Unutar izravnih plaćanja u 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO7. Korisnici su mogli podnijeti Jedinstveni zahtjev, a što je relevantno za intervenciju izravnih plaćanja 30.01. Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike koja ima doprinos SO7.

SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo

U 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO8. Donesen je pravilnik i objavljen je natječaj za intervenciju 77.06. Potpora LEADER (CLLD) pristupu. Planirano je odobravanje lokalnih razvojnih strategija do kraja studenoga 2023., kako bi provedba započela početkom 2024. godine. Izmjenom Strateškog plana uspostava i početak provedbe financijskih instrumenata za provedbu intervencije 73.14.FI planirani su tijekom 2024. umjesto 2026. godine, a što je zbog doprinosa relevantno i za SO2. Tijekom 2023. godine intenzivno se radilo na izradi

pravilnika o provedbi intervencije 73.04. i 73.14. Ostvarenju ovoga cilja doprinosi i intervencija 75.02.

SO 9. Poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobnerezistencije

U 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO9. Od 6. ožujka do 31. svibnja 2023. godine korisnici su mogli podnijeti Jedinostveni zahtjev za izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2023. godinu, što je relevantno za agro-okolišne intervencije ruralnog razvoja (70.04. i 70.06.) koje imaju doprinos SO9. Intervencija 70.04. kroz smanjenje korištenja kemijskih tvari u sklopu gnojidbe i zaštite biljaka od štetnika i bolesti, značajno utječe na smanjenje zdravstvenih rizika za poljoprivrednike, ali i za potrošače ekoloških proizvoda. Intervencija 70.06. Plaćanja za dobrobit životinja, osim izravnog pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja, podrazumijeva i stvaranje preduvjeta za proizvodnju zdrave i kvalitetne hrane. Dobrobit životinja provodi se kroz četiri područja dobrobiti (poboljšana hranidba, poboljšani uvjeti smještaja, pristup na otvoreno, poboljšana skrb) za 5 stočarskih sektora: goveda, svinje, perad, ovce i koze.

SO 10. Modernizacija poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe među poljoprivrednicima putem poboljšanog pristupa istraživanjima, inovacijama, razmjeni znanja i osposobljavanju

U 2023. godini nije bilo isplata za intervencije koje imaju doprinos SO10, izuzev intervencije 55.1.a.01. iz sektora pčelarstva. Za ovu intervenciju isplaćeno je ukupno 24.041 EUR (EU dio). Radi se o intervenciji koja je u svom punom opsegu nova za korisnike i prema rezultatima provedbe prve godine se pristupilo izmjeni Strateškog plana i prilagodbi intervencije na način da su uz postojeće dvije, uvedene još dvije aktivnosti te su prilagođene vrijednosti jediničnih iznosa, indikativne godišnje alokacije, prihvatljivi korisnici i troškovi od 2024. godine, s ciljem unapređenja i iskorištenosti intervencije. Ovom specifičnom cilju doprinosi i intervencija 55.1.e.01. Donesen je pravilnik i objavljen je natječaj za intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja. Za pravilnik o provedbi intervencije 78.02. provedeno je javno savjetovanje u rujnu/listopadu 2023. Tijekom 2023. godine intenzivno se radilo na izradi pravilnika o provedbi intervencije 77.03. Ovom međusektorskom cilju doprinosi i intervencija 77.04. U izvještajnom razdoblju započele su pripreme za osnivanje AKIS koordinacijskog tijela te je ministrica poljoprivrede donijela Odluku o osnivanju koordinacijskog tijela sustava prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, kojom su imenovani dionici AKIS sustava Republike Hrvatske. Po donošenju Odluke imenovane institucije su započele s imenovanjem predstavnika koji će biti članovi AKIS koordinacijskog tijela. Za potrebe organizacije i provedbe svih operativnih aktivnosti AKIS koordinacijskog tijela započele su aktivnosti uspostave tajništva AKIS koordinacijskog tijela unutar Ministarstva poljoprivrede i aktivnosti organizacije 1. sjednice AKIS koordinacijskog tijela.

3. HORIZONTALNI APSEKTI PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA

Aktivnosti promidžbe najintenzivnije su se odvijale uoči raspisivanja pojedinih natječaja, a posebice za kampanju izravnih plaćanja i IAKS mjera. Uz sudjelovanje na sajmovima, organizirana su 24 događanja/informativne radionice na području cijele Republike Hrvatske na kojima je sudjelovalo preko 2.000

osoba. Za promidžbu su intenzivno korišteni mrežna stranica ruralnirazvoj.hr te društvene mreže (Facebook, Twitter i LinkedIn), a kontinuirano djeluje i pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja iz Strateškog plana. Natječaje su pratile i radijske kampanje te sudjelovanje u specijaliziranim poljoprivrednim televizijskim emisijama i središnjim informativnim emisijama medijskih kuća. U svibnju 2023. godine je donesen Pravilnik o Nacionalnoj mreži Zajedničke poljoprivredne politike (Mreža) te je provedena kampanja povećanja broja članova Mreže, u vidu povećanja dionika iz I. stupa te kampanja za izbore za Upravljački odbor Mreže. U rujnu 2023. godine je održana 1. sjednica Upravljačkog odbora Mreže, a potom je raspisan i Poziv za podnošenje prijedloga aktivnosti Mreže kojemu je svrha provedba aktivnosti iz Višegodišnjeg indikativnog akcijskog plana, godišnjeg provedbenog akcijskog plana Mreže za 2023. godinu, odnosno ostvarivanje ciljeva Mreže. Održane su tri radionice za Leader u Strateškom planu i jedna za M&E te je pokrenuta kampanja za promociju važnosti LAG-ova i njihovih LRS-a.

4. DEROGACIJA OD GAEC STANDARDA U 2023.

Zemljama članicama EU omogućeno je odstupanje od primjene Uredbe (EU) 2021/2115 u dijelu koji se odnosi na primjenu dijela GAEC 7 i GAEC 8 pravila u 2023. godini. Standard GAEC 7 „Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom” i prvi zahtjev u okviru standarda GAEC 8 „Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima”, koji se primjenjuju od godine zahtjeva 2023., a utječu na upotrebu obradivog zemljišta u proizvodne svrhe i obvezuju poljoprivredne proizvođače da dio površina ostavljaju pod ugarom. Primjenom odstupanja u 2023. godini poljoprivrednicima se dopušta fleksibilnost da raspoloživo obradivo zemljište namijenjeno za ugar iskoriste za proizvodnju hrane (osim kukuruza i soje koje uglavnom nisu namijenjene proizvodnji hrane) čime se nastoji pridonijeti kratkoročnom pitanju sigurnosti opskrbe hranom, uz istodobno ublažavanje negativnih učinaka tih odluka na okoliš i klimatske promjene.